

STEPHEN FRY

EROII

**MURITORI
ȘI MONȘTRI,
CĂUTĂRI
ȘI AVENTURI**

STEPHEN FRY

EROII

**MURITORI
ȘI MONȘTRI,
CĂUTĂRI
ȘI AVENTURI**

Traducere din engleză de
Radu Paraschivescu

3
TREI

Cuprins

<i>Prefață</i>	11
<i>Introducere</i>	17
Visul Herei.....	21
PERSEU	23
Ploaia de aur.....	25
Cufărul.....	28
Cei doi bărbați din crângul de stejari.....	37
Graiele.....	45
Insula gorgonelor.....	50
Andromeda și Casiopeea.....	53
Întoarcerea la Serifos.....	59
HERACLE	65
Urmașii lui Perseu.....	67
Șerpii vii.....	76
Tinerețea și creșterea unui erou.....	79
Crimă și pedeapsă.....	83
Muncile lui Heracle.....	87
1. Leul din Nemeea.....	87
2. Hidra din Lerna.....	90
3. Căprioara din Cerinia.....	93
4. Mistrețul din Erimant.....	96
5. Grajdurile lui Augias.....	98
6. Păsările Stimfaliene.....	101
7. Taurul din Creta.....	102

8. Iepele lui Diomedea (plus povestea Alcestei și a lui Admetos)	104	Stâncile Zdrobitoare	268
9. Cingătoarea Hipolitei	114	Moarte, pene ascuțite și phrixizi	274
10. Vacile lui Gerion	122	Regele vultur	280
11. Merele de aur ale Hesperidelor	129	Trei zeițe	284
12. Cerberul	143	Medea	286
După munci: crime și ranchiune	149	Khalkotaurorii	288
Giganții: o profeție împlinită	156	Crângul lui Ares	292
Cămașa lui Nessus	159	Fuga din Colchis	296
Apoteoza	166	Drumul spre casă	300
		Moartea magică a lui Pelias	313
		Medea se ridică	318
BELEROFON	171		
Înaripatul	173	ATALANTA	323
O mărturie mincinoasă	182	Născută pentru sălbătici	325
În Licia	188	Mistrețul din Calidon	327
O reacție himerică	192	Vânătoarea din Calidon	334
Când zbori prea sus	197	Întrecerea de alergări	344
ORFEU	203	OEDIP	351
Puterea de-a îmblânzi fiara sălbatică	205	Oracolul vorbește	353
Orfeu și Euridice	206	Unde se întâlnesc trei drumuri	359
Orfeu în lumea subpământeană	210	Ghicitoarea Sfinxului	360
Moartea lui Orfeu	219	Trăiască regele	366
		În urma mitului	381
IASON	221	TEZEU	387
Berbecul	223	Alesul	389
Întoarcerea la Iolcos	233	Sub stâncă	392
Argo	243	Muncile lui Tezeu	398
Insula Lemnos	249	1. Perifete	398
Dolionienii	255	2. Sinis	399
Hylas dispăre	257	3. Scroafa din Crommyon	402
Harpiele	262		

STEPHEN FRY

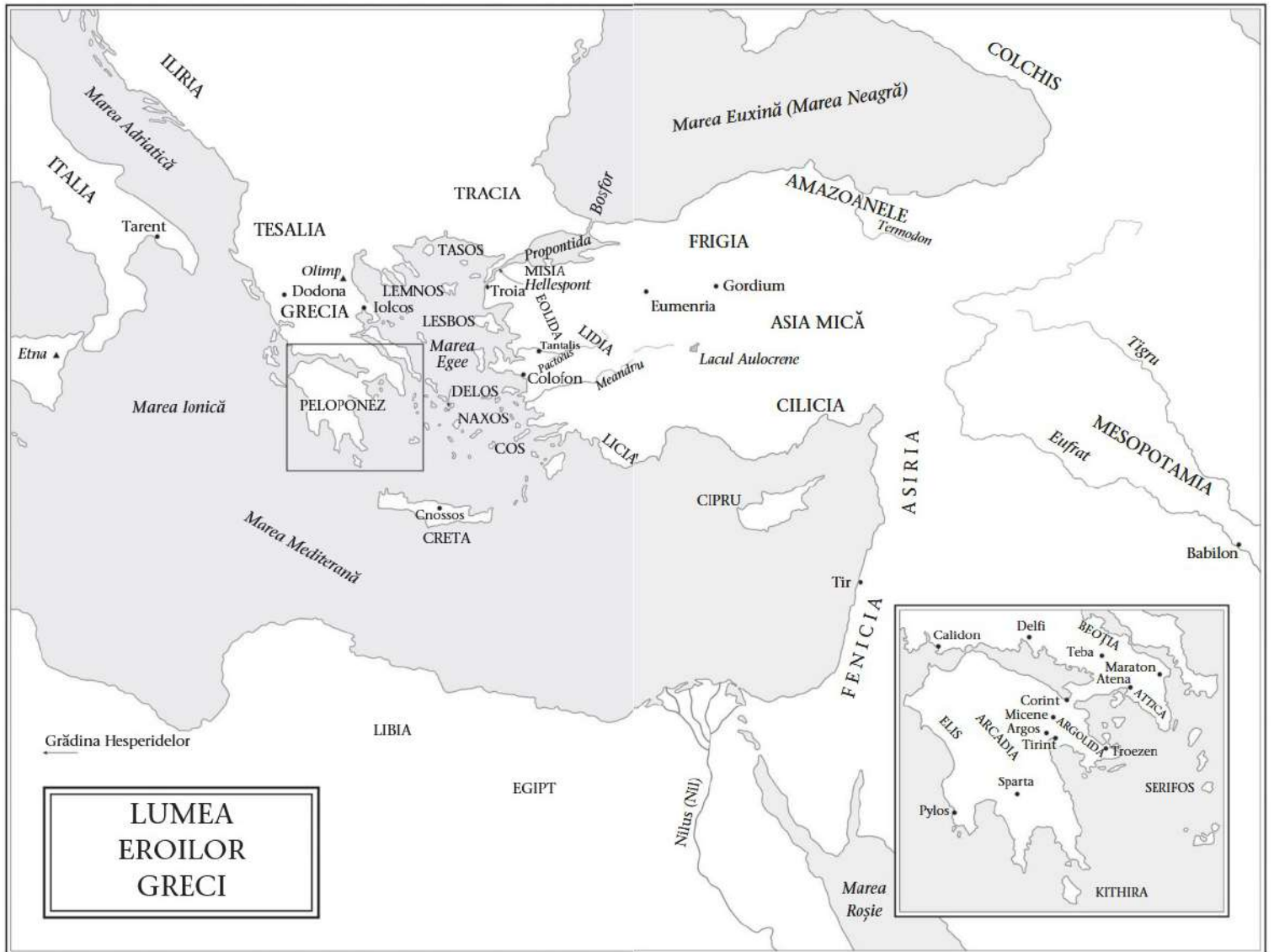
4. Sciron	403
5. Cercion și nașterea luptelor.....	405
6. Procust și lungirile	408
Ticăloasa mamă vitregă.....	414
Taurul de la Maraton.....	419
Regina otrăvurilor	421
Povestea tributului	424
Taurul din mare.....	426
Spre Creta	433
Temnițele din Cnossos.....	436
Omul-taur.....	443
Părăsirea și fuga	451
Tatăl și fiul.....	455
Tezeu, regele	462
Încheiere.....	475
Odraslele Echidnei și ale lui Typhon	477
Furiile lui Heracle	479
<i>Postfață</i>	481
<i>Lista personajelor</i>	487
Zei olimpici	487
Ființe primordiale.....	491
Monștri	498
Muritori	503
<i>Mulțumiri</i>	535
<i>Credite fotografice</i>	539
<i>Index</i>	543

Prefață

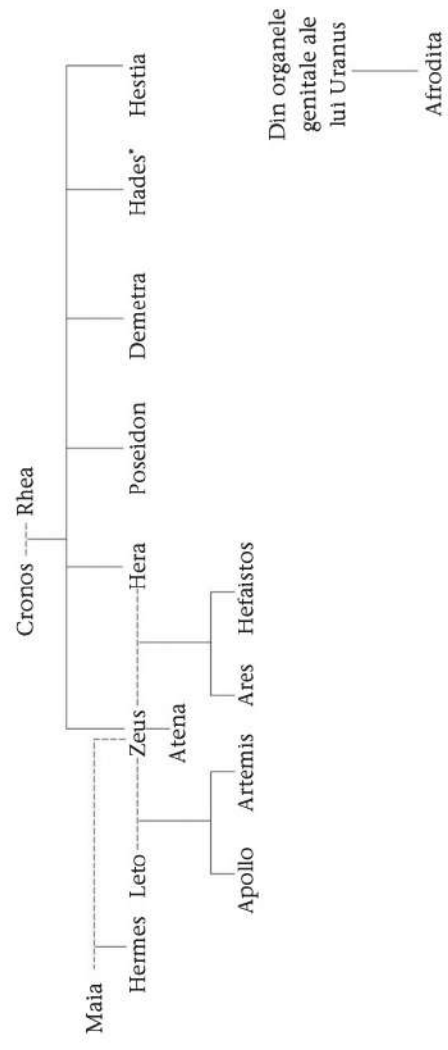
Eroii poate fi privită ca o continuare a cărții mele anterioare, *Mythos*, care povestește despre felul cum a început totul, despre nașterea titanilor și a zeilor, precum și despre crearea omenirii. Nu e nevoie să fi citit *Mythos* ca să parcurgeți această carte — și să vă bucurați, sper, de ea —, fiindcă veți avea o mulțime de note de subsol care vă vor trimite, menționând unde e cazul și paginile exacte, la poveștile, personajele și evenimentele mitologice care pot fi găsite acolo în relatări amănunțite. Poate că vor exista și oameni care vor simți că li se distrage atenția, însă mi s-a spus că multor cititori le-au plăcut notele de subsol din volumul anterior, așa că trag nădejde că le veți parcurge cu plăcere când și cum veți dori.

Știu cât de derutante pot fi numele și denumirile grecești pentru unii — toate acele *y-uri*, *k-uri* și *ph-uri*. Unde a fost posibil, am sugerat cea mai simplă metodă de pronunțare pentru gurile noastre contemporane. Grecii de azi vor fi uimiți de ceea ce facem cu numele lor minunate, iar cititorii germani, francezi, americani și alții — care au abordări specifice referitoare la grecii antici — se vor minuna în fața anumitor sugestii ale mele. Însă doar asta sunt, sugestii... indiferent dacă veți spune Oedip sau Edip, Epidaurus sau Epidaur, Filoctet sau Filoctetes, personajele și poveștile rămân aceleași.

Stephen Fry

OLIMPIENII

* Propriu-zis, Hades nu era un olimpian, dar fiind că trăia doar în lumea subpământeană.

Introducere

ZEUS stă pe tron. Este stăpânul cerului și al lumii. Soția-soră HERA e stăpâna lui. Îndatoririle și domeniile muritorilor sunt păstorite de familia lui, ceilalți zece zei olimpici. În primele zile ale zeilor și oamenilor, divinii pășeau pe pământ cu muritorii, se împrieteneau cu ei, îi necinșteau, se împerecheau cu ei, îi pedepseau, îi chinuiau, îi transformau în flori, copaci, păsări și insecte, interacționau, se intersectau, se îngemănau, se reproduceau, se interpenetrau și se amestecau cu ei în toate felurile. Cu timpul însă, pe măsură ce epocile s-au succedat, iar omenirea a crescut și a prosperat, intensitatea acestor interrelații s-a diminuat încetul cu încetul.

În epoca în care intrăm acum, zeii încă sunt foarte prezenți, favorizând, defavorizând, dirijând și deranjând, însă darul focului adus de PROMETEU a dat posibilitatea omenirii să-și vadă singură de treburi, să-și construiască orașe-state, regate și dinastii distincte. Focul este real și arzător în lume și i-a dat omenirii puterea să topească, să forjeze, să fabrice și să facă, dar există și un foc lăuntric; mulțumită lui Prometeu, suntem acum înzestrați cu scânteia divină, cu focul creației, cu conștiința care aparține cândva doar zeilor.

Epoca de Aur s-a transformat într-o Epocă a Eroilor — bărbați și femei care-și iau destinele în propriile mâini, care-și folosesc însușirile umane numite curaj, șiretenie, ambiție, rapiditate și forță ca să înfăptuiască lucruri extraordinare, să înfrângă monștri cumpliți și să întemeieze

mari culturi și dinastii care schimbă lumea. Focul divin furat din cer de apărătorul oamenilor, Prometeu, arde înăuntrul lor. Se tem de zeii părintești, îi respectă și li se închină, dar simt undeva în străfunduri că li se pot împotrivi. Omenirea a intrat în adolescență.

Prometeu însuși — titanul care ne-a creat, s-a împrietenit cu noi și ne-a apărat — continuă să-și îndure pedeapsa cumplită: înlănțuit de un munte, el e vizitat în fiecare zi de o pasăre de pradă care țâșnește din soare ca să-i spintece trupul, să-i scoată ficatul și să i-l mănânce sub ochii lui. Dat fiind că e nemuritor, ficatul i se regenerează peste noapte, doar pentru ca tortura să se repete a doua zi. Și în următoarea.

Prometeu, al cărui nume înseamnă „anticipare”, a profețit că acum, când focul a ajuns în mâna omului, zilele zeilor sunt numărate. Furia lui Zeus pentru nesupunerea prietenului său provine în egală măsură din teama adânc îngropată, dar stăruitoare că omul se va emancipa de sub tutela zeilor și din faptul că se simte profund rănit și trădat.

Prometeu știe și că va veni o zi când va fi eliberat. Un erou din lumea muritorilor va urca pe munte, îi va zdrobi cătușele și-i va da drumul titanului. Cei doi îi vor salva împreună pe olimpieni.

Dar de ce-ar avea nevoie zeii să fie salvați?

Un resentiment profund mocnește de sute de generații sub pământ. Când titanul CRONOS și-a castrat tatăl, pe zeul primordial URANUS, și i-a aruncat organele genitale peste Grecia, în locurile unde au căzut picăturile de sânge și de spermă a crescut o rasă de giganți. Aceste ființe „htonice”, aceste creaturi țâșnite din pământ cred

că va veni vremea când vor putea smulge puterea din mâinile vlăstarelor insolente și arogante ale lui Cronos, zeii din Olimp. Giganții așteaptă ziua când se vor putea ridica pentru a cuceri Olimpul și pentru a-și începe propria stăpânire.

Prometeu își mijește ochii spre soare și își așteaptă la rândul lui momentul.

Între timp, omenirea își vede de rostul ei: căutarea, truda, trăitul, iubitul și muritul într-o lume încă populată de nimfe, fauni, satiri și alte spirite mai mult sau mai puțin binevoitoare ale mărilor, râurilor, munților, luncilor, pădurilor și câmpiilor, dar care abundă de asemenea în șerpi și balauri — mulți dintre ei sunt urmași ai primordialei GAIA, zeița pământului, și ai lui TARTAR, zeul adâncimilor subpământene. Odraslele lor, monstruoșii ECHIDNA și TYPHON, au dat naștere unei sumedenii de creaturi veninoase și mutante, care distrug pământurile și oceanele pe care oamenii încearcă să le îmblânzească.

Ca să supraviețuiască într-o asemenea lume, muritorii au simțit nevoia să-i implore pe zei și să li se supună, să le aducă jertfe și să-i măgulească prin laude și rugăciuni. Numai că unii bărbați și femei încep să se sprijine pe propriile lor resurse de tărie și inteligență. Sunt bărbații și femeile care — cu sau fără ajutorul zeilor — vor îndrăzni să facă lumea sigură, pentru ca ființele omenești să înflorească. Sunt eroii.

Visul Herei

Mic dejun pe Muntele Olimp. Zeus stă la capătul unei mese lungi de piatră, sorbindu-și nectarul și gândindu-se la ziua care-l așteaptă. Unul câte unul, ceilalți zei și zeițe vin și își ocupă locurile la masă. În cele din urmă apare și Hera, care se așază la celălalt capăt al mesei, față în față cu Zeus. E roșie la față și are părul în dezordine. Zeus își ridică privirea într-o câțiva mirat.

— În toți anii de când te cunosc, n-ai întârziat niciodată la micul dejun. Nici măcar o dată.

— Ai dreptate, spune Hera. Primește-mi scuzele, dar am dormit prost și nu sunt în apele mele. Azi-noapte am avut un vis tulburător. Din cale-afară de tulburător. Vrei să ți-l povestesc?

— Absolut, minte Zeus, care are oroare, la fel ca noi toți, să audă amănunte despre visele altora.

— Am visat că eram atacați, zice Hera. Aici, în Olimp. Giganții s-au răzvrătit, au urcat pe munte și ne-au asediat.

— Măi să fie...

— Dar a fost *serios*, Zeus. Toată rasa lor s-a strâns și ne-a atacat. Iar fulgerele tale au alunecat de pe ei ca niște ace de brad, fără să le facă nimic. Căpetenia giganților, cel mai mare și mai puternic dintre ei, a venit glonț la mine și a încercat să... să... își facă mendrele...